

## БРУТЕН ВЪТРЕШЕН ПРОДУКТ ПРЕЗ ЧЕТВЪРТТО ТРИМЕСЕЧИЕ НА 2020 ГОДИНА (ЕКСПРЕСНИ ОЦЕНКИ)

През четвъртото тримесечие на 2020 г. брутният вътрешен продукт (БВП) намалява с 3.8% спрямо съответното тримесечие на предходната година и нараства с 2.1% спрямо третото тримесечие на 2020 г. според сезонно изгладените данни.

В ръководството на Евростат за тримесечните национални сметки експресните оценки<sup>1</sup> за БВП са дефинирани като:

*„...най-ранната картина на икономиката, представена в съответствие с концепциите и дефинициите на Системата на националните сметки, данните за която се произвеждат и публикуват във възможно най-кратки срокове след края на отчетното тримесечие, като се използва ограничена и непълна информация в сравнение с традиционно разработваните тримесечни показатели на националните сметки...“.*

Експресните оценки за БВП се основават на предварителни, налични към момента, месечни и тримесечни данни (обект на последващи актуализации и ревизии), на експертни оценки и модели за поведението на компоненти в състава на БВП, за които към момента на изчисленията не е налична директна базисна информация.

Разработените експресни оценки за четвъртото тримесечие на 2020 г. са подготвени в срок от 46 дни след отчетния период. Те са представени в стандартен формат за публикуване на тримесечните данни на националните сметки - стойностен обем в текущи цени, относителни дялове на компонентите в състава на БВП и темпове на прираст, получени от сезонно изгладени данни спрямо предходното тримесечие и спрямо същото тримесечие на предходната година.

Съгласно Календара за разпространение на резултатите от статистическите изследвания НСИ ще подготви и публикува предварителни оценки за тримесечните данни за БВП за четвъртото тримесечие на 2020 г. на 9 март 2021 година.

### **БВП в стойностен обем, текущи цени**

Според експресните оценки на НСИ за четвъртото тримесечие на 2020 г. БВП в номинално изражение достига 32 076.9 млн. лева (табл. 1 от приложението).

Реализираната добавена стойност през четвъртото тримесечие на 2020 г. е 27 778.1 млн. лева.

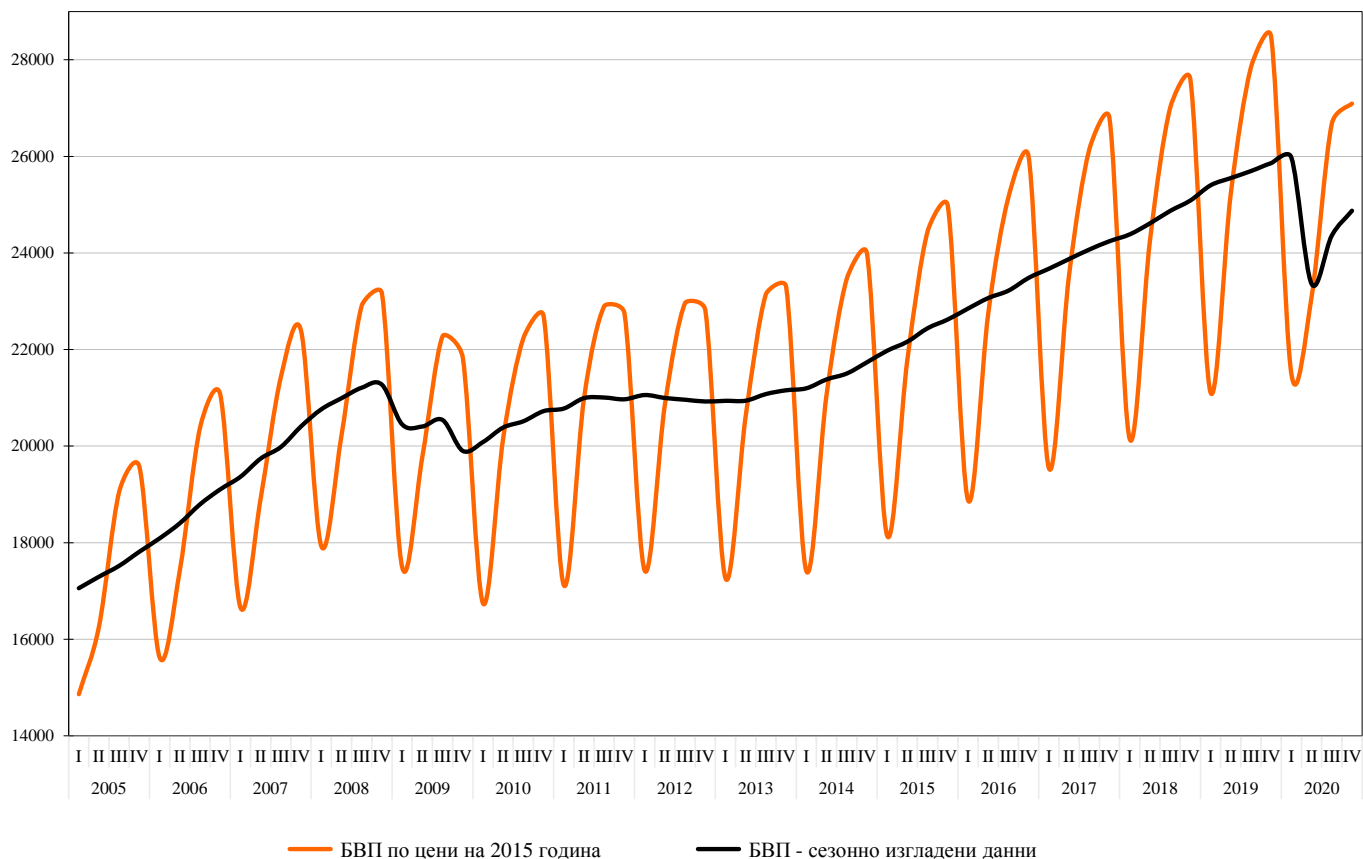
По елементи на крайното използване най-голям дял в БВП заема крайното потребление с 80.4%, което в стойностно изражение възлиза на 25 796.0 млн. лева. През четвъртото тримесечие на 2020 г. бруто капиталообразуването е 6 992.8 млн. лв. и заема 21.8% относителен дял в БВП. Външно търговското салдо е отрицателно.

<sup>1</sup> В международната терминология се използва терминът „flash estimates“.

## Темп на прираст на БВП - общо и по компоненти

**Фиг. 1. БВП по тримесечия за периода 2005 - 2020 г. по средногодишни цени на 2015 година**

Млн. лв.



### Тримесечни изменения

През четвъртото спрямо третото тримесечие на 2020 г. БВП<sup>1</sup> по сезонно изгладени данни нараства с 2.1% (табл. 2 от приложението). За същия период брутната добавена стойност нараства с 1.5%.

Според експресните оценки на БВП по елементи на крайното използване през четвъртото тримесечие на 2020 г. основната причина за регистрирания икономически ръст по сезонно изгладени данни спрямо третото тримесечие е увеличението на износа на стоки и услуги с 11.3%.

<sup>1</sup> Сезонното изглаждане на статистическите показатели в НСИ се провежда по хармонизирана европейска методология, описана в [Ръководството на Европейската статистическа система за сезонно изглаждане](#). Процедурата се осъществява чрез прилагане на алгоритъма TRAMO/SEATS. На сезонно изглаждане се подлагат тримесечните данни за компонентите на БВП по производствения метод и по компоненти на разходите за крайно използване. Прилага се директен метод за сезонно изглаждане, при който агрегираните показатели и техните компоненти се подлагат на самостоятелно изглаждане.

### Годишни изменения

През четвъртото тримесечие на 2020 г. БВП по сезонно изгладени данни намалява с 3.8% спрямо същото тримесечие на предходната година. Брутната добавена стойност намалява също с 3.8%.

Крайното потребление регистрира спад от 5.7%, а бруто образуването на основен капитал намалява със 7.9% през четвъртото тримесечие на 2020 г. спрямо съответното тримесечие на предходната година по сезонно изгладени данни. Износът на стоки и услуги намалява с 11.2%, а вносът на стоки и услуги - с 3.9%.

Приложение

Таблица 1

Брутен вътрешен продукт за четвъртото тримесечие на 2020 година<sup>1</sup>  
(Експресни оценки)

		Четвърто тримесечие на 2020 година	
		стойностен обем в текущи цени - млн. лв.	относителен дял в БВП - %
1	<b>Брутна добавена стойност</b>	<b>27778.1</b>	<b>86.6</b>
2	Корективи	4298.8	13.4
3	<b>Брутен вътрешен продукт (1 + 2 = 4 + 5 + 6)</b>	<b>32076.9</b>	<b>100.0</b>
	По елементи на крайното използване:		
4	Крайно потребление	25796.0	80.4
5	Бруто капиталобразуване	6992.8	21.8
6	Външнотърговско салдо (7 - 8)	-711.9	-2.2
7	Износ на стоки и услуги	17135.3	53.4
8	Внос на стоки и услуги	17847.2	55.6

<sup>1</sup> Сезонно неизгладени данни.

Таблица 2

Темп на прираст на БВП - общо и по компоненти<sup>1</sup>  
(Експресни оценки)

(Проценти)

		Темп на прираст спрямо предходното тримесечие				Темп на прираст спрямо съответното тримесечие на предходната година			
		I 2020	II 2020	III 2020	IV 2020	I 2020	II 2020	III 2020	IV 2020
1	<b>Брутна добавена стойност</b>	<b>0.3</b>	<b>-9.0</b>	<b>3.9</b>	<b>1.5</b>	<b>2.3</b>	<b>-7.8</b>	<b>-4.6</b>	<b>-3.8</b>
2	Корективи	-1.8	-5.3	2.6	-0.8	-1.8	-8.7	-6.3	-5.3
3	<b>Брутен вътрешен продукт</b>	<b>0.4</b>	<b>-10.1</b>	<b>4.3</b>	<b>2.1</b>	<b>2.3</b>	<b>-8.6</b>	<b>-5.2</b>	<b>-3.8</b>
	По елементи на крайното използване:								
4	Крайно потребление	0.0	-1.0	3.2	-7.7	3.1	-0.3	2.7	-5.7
5	Бруто капиталобразуване	.	.	.	.	.	.	.	.
	в т.ч. бруто образуване на основен капитал	-8.2	-2.5	3.5	-0.6	-8.4	-10.9	-6.4	-7.9
6	Външнотърговско салдо	.	.	.	.	.	.	.	.
7	Износ на стоки и услуги	0.6	-22.2	2.0	11.3	2.8	-18.4	-20.8	-11.2
8	Внос на стоки и услуги	0.0	-21.3	20.8	1.2	2.8	-19.7	-4.3	-3.9

<sup>1</sup> Темпът на прираст е изчислен въз основа на верижно обвързани оценки на компонентите на БВП по средногодишни цени на 2015 година.